

A LAP ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egy évre	6 frt. — kr.
Fél évre	3 " — "
Negyed évre	1 " 50 "
Egyes szám ára	6 "
Külföldre egy évre	8 " — "

Ezen lap megjelenik
hetenkint kétszer:
vasárnap és csütörtökön.

SZÉKELYFÖLD.

Közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap,
a csikmegyei gazdasági egyesület hivatalos közlönye.

SZERKESZTŐSÉG:

KÉZDI-VÁSÁRHELYTT: CSIK-SOMLYÓN:
Szabó Albert könyvnyomdájában. Möricz Gyula szerkesztő lakásán.

A lap tartalmát illető közlemények a szerkesztőségekben, az előfizetések, hirdetések, nyitlári cikkek, stb. a kiadóhivatalokban fogadtatnak el.

KIADÓ-HIVATAL:

KÉZDI-VÁSÁRHELYTT: CSIK-SZEREDÁN:
Szabó Albert könyvnyomdájában.

Hirdetések közlési díja:
minden egy hasábos garmond
sorért vagy annak térfogatáért
4 kr., s minden egyszeri közlés
után 30 kr. bélyegdíj fizetendő.
Nagy és többször közlendő
hirdetményt a kiadóhivatal ár-
kedvezményben részesít.

A „Nyitlári” rovatban
közlendő cikkek soronként
10 kr. díjért közöltnének.

Miképpen lehetne a „Háromszék megyei gazdák szövetkezetét” hozzáférhetőbbé tenni?

Országsszerte, megyei lapjainkban s így a „Székelyföld”-ben is csak a közel-múltban sok szép s életrevaló eszme és terv lett megbeszélve a földművelő-osztály érdekében. Az e téren megindult mozgalom minden életrevaló gazda figyelmét felkeltette s az eddig szétszórdottan működő erőket társas együtt-munkálásra, szövetkezésre hívta fel. És helyesen, mert a gyakorlati élet csatlakoztatásának bizonyítékot nyújtott már eddig s nyújt naponként arról, hogy a mit egyesek szétszórva meg nem tehetnek, azt egyesített erővel, erős akarattal áldásosan és kívánt eredménnyel tehetik meg. S különben is ma már társadalmi fejlődésünk és igényeink által is mintegy rá lévén utalva, a társulás és szövetkezesek korát éljük. De ha valamely nép e társulásra, szövetkezésre utalva van, úgy sajátos helyi és társadalmi viszonyainál fogva a székely nép valóban rá van utalva.

Ennek szükségességét és áldásos előnyeit nem is vonja kétségbe egy székely földművelő sem.

Szép és tagadhatlan jelét adá ennek Háromszék megye gazdaközsége, midőn e megye szellemi és anyagi fejlődését és haladását szíven hordó főispán, Potsa József ő méltóságának felhívására folyó évi március 9-én a háromszék megyei gazdák szövetkezetének eszméjét magáévá tette, a szövetkezetet megalakította s annak érdekében a további eljárásokra főispán ur ő méltóságát kérte fel.

A derék főispán ur fáradozásait már eddig e téren szép siker koszorúzta,

A „Székelyföld” tárczája.

Kirándulás a Tarkőre.

(Vége.)

Roppant záporosó között értünk be Madarasra, a falu koresmájába s alig hajtattunk be, már az egész falu víz alatt állott. Az országutól balra, az Olt felőli részen lakók a házban is nehezebb butordarabokra menekültek, mert a könnyebb butorokat mind felforgatta az ablakon és ajtón berohant erőszakos vízár. Tovább akartunk menni, de az Olthoz kiküldött lovas azon hírrel térvén vissza, hogy sem az út, sem pedig az Olt hidja nem látható, elhatároztuk, hogy az éjelt itt fogjuk tölteni.

Hogy magunkat tájékozhassuk, vacsorát kértünk s a fiatal, meggyerő képű és szolgálatkés székely asszonyka oly izletes paprikást hozott be, hogy teljes meglepetésünket kiérdemelte. Tiszta, takaros egy székely háztáj, hova bárki is nyugodt lé-

mert a folyó évi március 19-én kelt felhívás alapján folyó évi április 15-éig mintegy 900 székely gazda lépett be a „Háromszék megyei gazdák szövetkezeté”-be, mely ezáltal megalakultnak jelentetett ki. E szám a megye 27,000 gazdájának nagy számából kiszakítva csekélynek látszik, de elég arra, hogy jövőre nézve a „Háromszék megyei gazdák szövetkezeté”-nek alapját kepezze. Elégszám szétszórtan a megyében arra, hogy a más 26,100 gazdában a szövetkezet iránti érdeklődést felkeltse, a szövetkezet messze kiható s e megye felvirágzását eszközölő, szóval sokoldalú előnyeit megismertesse s végül az egész megyei gazdaközségeket annak keretébe terelje.

És hogyan lehetne a szövetkezet tagjainak számát, tekintettel a megye területére, a mai központ fenntartása mellett gyarapítani?

Hát bizony tudjuk, hogy Háromszék megyében Seps-Szentgyörgy legkevesbé a megye központja. Ennek tulajdonítandó azon körülmény is, miszerint — a mint illetékes helyről tudom — a „Háromszék megyei gazdák szövetkezeté”-nek 900 tagjából Kézdi-széket alig képviseli 50—55 gazda s úgy hiszem, Orbait sem sokkal több.

Mi ennek az oka? Talán az, hogy a kézdi és orbai gazdák nem érdeklődnek a szövetkezet iránt? nem fogják fel annak előnyeit? nincsenek ráutalva a szövetkezésre? Nem mondhatnók, hanem igen is azt, hogy távol vagyunk Seps-Szentgyörgytől.

A szövetkezeti gyűlésekben való részvételt, a szövetkezet által nyújtott netaláni előnyök élvezetét a távolság

lekkel szállhat be. A mellett roppant tisztességes, sőt mondhatni olcsó itten minden. Lefekvésre kerülve a sor, fiatal háziasszonyunk a trifoliumot nem akarván szétszakítani, 12 □ mtr. területű szobácskában mind hármunknak ágyat vetett. Laczi barátunk egy ágyban, más oldalon Béla egy fadiványon, magam pedig a kettő között az asztal tetején háltam.

Midőn nyughelyemre felmáztam, úgy képzeltem, mintha a nyújtópadra feküdném és szomszédaim a virasztók volnának. Csakhogy az éjlen keresztül én voltam a virasztó, mert a záporosó szakadó lármaja s a bőszi vihar szörnyű zúgása fejem megett levő ablakon át rémes hangokat sugott fülembe, míg társaim a kényelem puha párnaín zajtalanul huzták át az éjelt.

Korán reggel fellármázott az utozán bámészködő és siránkozó néptömeg; mindenki keresett valamit: egyiknek tehenét, másinak sertéseit, harmadiknak majorságait vitte el az árvisz.

A koresma ivóterme is csakhamar

nagyon megnehezíti ugyanígy, hogy a szekérből Kézdi-Szentgyörgyig, ott az élelmezés (mert megjegyzendő, hogy ott minden drágább, mint pl. K.-Vásárhelyt), ha évenként csak négyszer kellene is megjelenni, aránylag több költségbe kerülne egy gazdának, mint a mennyi előnyt a szövetkezet évenként nyújthatna. Ez meggondolandó s ekkor alig csodálkozhatik valaki a fennebbi 50—55 számon s alig vádolhat bennünket a szövetkezet iránti részvétlenséggel.

Segíteni lehet ezen területi nehézségen, ha Kézdi-Vásárhely központtal a kézdi járásban, vagy esetleg Kovászna központtal Orbában egy-egy fiók-szövetkezet alakítatik s ezen fiók-szövetkezetek a „Háromszék megyei gazdák szövetkezeté”-nek kiegészítői lévén, képviseltetik magukat úgy a szövetkezeti gyűléseken, mint egyebekben, s így az egyes gazdáknak kevésbé költséges módon hozzáférhetővé tennék a szövetkezetet.

Még úgy is lehetne a bajon segíteni, ha minden egyes község „Kis gazdakör”-re alakulna s így lépnek be a „Háromszék megyei gazdák szövetkezeté”-be és képviseltetné magát ottan.

A szövetkezet által kintüztött ezélt ezen utakon is el lehetne érni és pedig kevesebb áldozattal. A gazdaszat és gazdasági ipar felvirágzását, az olcsó hitelt, a földbirtok megvédését ép oly biztosan lehetne így is eszközölni, mint ott, hol szó sincs e nehézségekről. Ezáltal az erők nem daraboltatnának el, hanem ellenkezőleg, a most eldarabolva levők összesítettnek s a „Háromszék megyei gazdák szövetkezeté” teljes és virágzó

megtelt vendégekkel, kiknek egyrésze azért ivott örömben, hogy őt a veszély kikerülte, másik rész pedig bujában keresett némi vigasztalást az ivásban.

De hisz az régi igazság: bujában és örömben egyaránt isszik a magyar.

Embereknek ezalatt kijártak a falu vége megnézni, nem lehet-e valamikép a vizen átgázolni.

A székely ember roppant merész s ebből kifolyólag elhatározta, hogy minden áron tovább megyünk. Bennünk sem hiányzott a bátorság, bárha hideg fűdöt venni legkevesbbé sem voltunk hajlandók.

A három üres szekeret előre bocsátottuk s közvetlen utánok hajtattunk, remélve, hogy nyomunkon könnyebben eltaláljuk az igaz utat.

Madarastól kezdve Rákostig folyton vízben jártunk.

A Gondviselés rendkívüli módon örködött felettünk, mert épen ekkor jött szemben a postakocsi, melyet az előfogaton kívül 4 rudas ember vezérelt a vizen keresztül. Be-

szövetkezetté nőné ki magát. Különben a szövetkezet később felel meg nevének s az összes megyei gazdák igényeinek.

A ki a „Háromszék megyei gazdák szövetkezeté”-nek tagjait számban és a megyei gazdaközség előnyére jobban és könnyebb hozzáférhetőséggel reméli gyarapíthatni, szóljon hozzá a dologhoz. Az eszmecsere e téren is, mint mindenütt, jótékony hatással leend megynék gazdaközségeinek ezen életkérdésére.

Felvidéki.

Háromszék megye közigazg. bizottságának ülése

— szeptember 2-án.

Potsa József főispán a gyűlést megnyitván, az alispán jelenti, hogy tárgyhány miatt jelentést nem terjeszthet be, nem akarván ismételti azt, a mit a közgyűlésnek különben már is jelentett.

A kir. adófelügyelő jelenti, hogy aug. hóban befolyt egyenes adóban 57,532 frt 14 kr, hadmentességi díjban 1591 frt. Házadomentességet kapott két fél, hadadékok pedig egy.

A kir. építészeti hivatal főnöke jelenti, hogy brassó-otjozi államutnak ezen évben leendő fentartására engedélyezett 3645 kavicsshalom igen kis mértékben szállítottatott. A miniszterium négy hidnak és áteresznek ujjaépítésére 7128 frt 34 krt engedélyezett. A törvényhatósági utakon a kavicsbordás immár rendesebb. Jelenleg a Seps-Szentgyörgy-Réty-kovácsnait utak vannak kavicsolás alatt.

Az árvaszéki elnök jelentéséből kivesszük, hogy aug. hóban gyámság alá jött 81 személy, felszabadult 16, maradt gyámság alatt 9060 személy; gondnokság alá jött egy, felszabadult egy, maradt gondnokság alatt 261 személy. Az összesített gyámpénztárnak jul. hóról áthozott készpénze volt 2962 frt 61 kr; ehhez járult augusztusban 4443 frt 55 kr, kiadatott 2380

vártuk ezeket és lovas kalauzunkat visszaküldöttük.

Nagy nehezen és veszélyek között átgázolt a postakocsi; annak kísérete egész készséggel fordult vissza, hogy bennünket biztos partra vezéreljen.

Rákos közelében egy helyen oly roppant erővel zúgott az uton keresztül a víz, hogy csak nagy nehezen szabadulhattunk meg a reánk leskelődő sátn körméi közül.

Rákos, Madéfalva és Csicsó között minden udvar tele volt vízzel vagy legalább izappal. Száz meg száz munkás kéz dolgozott azon, hogy a mit a vízár pár óra alatt összerombolt és elmooskolt, némileg ujra helyrehozza. Az áradás kegyetlen pusztítása mindenfelé látható volt egész Cs.-Somlyóig, hova d. e. 10 óra tájban megérkezvén, még napokig gondolkodtunk azon pusztításokon, melyeket egy részről az elemek, más részről az emberi gondatlanság okozott mindenfelé, hol 3 nap alatt megfordultunk.

mert hogy ez irányban reformra van szükség, azt senki sem vonhatja kétségbe.

B-y.

Óvodai zárvizsgálatok.

Pütkörcz, 1884. szeptember 1-én.

Hosszafalu, Fűrészmező, Türkös, Bácsfalu, Zajzon és Tatrang óvodáinak zárvizsgálatai Koós Ferencz tanfelügyelő ur elnökelete alatt a múlt héten mentek végbe.

Én ez alkalommal csak a két utóbb nevezett község zárvizsgálatairól teszek említést s némi megjegyzéseket.

Zajzonban az óvónő Török Frida k. a., ki ez év május—augusztus hónapjain vezette, kellő szorgalommal, szakavatottsággal az óvodát és tanította a kis gyermekeket. A zárvizsgálaton 42 gyermek volt jelen s ezek között néhány román ajku is.

Az óvónő nagy buzgalmat fejtett ki a többféle újabb társasjátékok megtanítása s begyakorlása körül. A kis gyermek-világ körébe illő versek, szavaltatok, elbeszélések kívánt sikerről tanuskodtak és tetszést arattak.

A színes papír-fűzés művei s változatos alakzatai méltán magukra vonták a hallgatók figyelmét, melyeknek csinos, sikerült keresztülvitele mind az óvónő, mind pedig a kis gyermekek ügyességéről tanuskodtak.

A gyermeki fejlettséghez mért különböző színek ismertetése, s a számtan a nekik való minimum körben, helyes módszerrel s dicséretes eredménnyel kezeltettek.

Az óvodabeli kis gyermekek sok szép dalt énekeltek s úgy látszott, hogy az összes létszám felerésze alaposan ismerte és tudta mind a szöveg tartalmát, mind pedig a dallamot. De a kis gyermekek másik felerésze — nem járván fel pontosan az óvodába — a gyermek-karéneket nem tudta jól s nem énekelte együttesen.

Ennek azonban, úgy gondolom, nem az óvónő az oka; mert alkalomszerűleg akár 20, akár 40 gyermek legyen jelen, ő az énekdallamokat s szövegeket egy időben s egyaránt tanítja; hanem ezen hiánynak okozói a szülők, az iskolaszék, főleg pedig a községi előljáróság, kik nem hatottak oda, nem munkálkodtak kellőleg közre, hogy minden kis gyermek pontosan látogassa az óvodát, sőt elnézték a nagyon is szembeötlő pontatlanságot és tanóramulasztást.

A tanfelügyelő ur elnöki zárbeszédében megelégedését fejezte ki az óvónő szorgalmas működése és a kis gyermekek felmutatott sikeres haladása, előmenetele iránt. De egyuttal — s nem ok nélkül — megróttá a községi előljáróság közönyét, hanyagságát, mivel ezek közül a zárvizsgálaton egy szál ember sem jelent meg, pedig még hivatalos elfoglaltság esetében is az évi zárvizsgálaton magukat képviselnetni kötelesség lett volna.

A zárbeszédben kifejezés lett adva azon nézetnek, hogy Zajzonban az óvoda rendszeresítésének s 9 havi szorgalomidőre történendő emelésének mi sem áll útjában; ha csak a községi előljáróság az óvoda javára alkalmas helyiséget adna díjtan, és ha a fűtetési fát az óvoda-terem részére megszavazná.

A zárvizsgálati elnök megígérte, hogy jövőre az óvoda előnyére egy szerény fizetéssel ellátott dajkát fog kieszközölni a nagyméltósági miniszterium útján.

E vizsgálaton jelen volt méltóságos Brennerberg Mór szebeni főispán ur is, ki ismerést szavazott az óvónőnek szép sikerü működéseért, s örömet fejezte ki a tanügy ez iránybani emelkedése felett, egyuttal buzdította a szüléket is az óvoda-ügy meleg felkarolására. A vizsgálaton jelen volt egy igazságügyi miniszteri tiszt, több urak, urnők, tanítók és számos falusi asszony, mint szülők.

Nagyon szomorú dolog mindezek mellett, hogy Zajzonban — a helyi főtényezőket tekintve — az óvoda olyan, mint a mostoha elhagyott gyermek, hangosan sir, jajgat, de az óvónőn kívül senki sem dajkálja!

Nagy kár az is, hogy Zajzonban a tan-

ügy élén oly férfi áll, ki az iskola-ügyért nem igen lelkesül, ki a nevelésügyhöz körülbelől csak annyit érteget, mint a hajdu a harangöntéshez. O tempora, o mores! —

(Vége következik.)

Apróságok.

— **Bedő Albert** országos főerdőmester folyó hó 3-án Gyergyó-Szentmiklóásra érkezett, hogy a felállítandó erdőőri iskola tárgyában egyezkedjék s a szükséges intézkedéseket megtegye. A gyergyóiak, azon fogadtatással, melyben a főerdő mestert részeltették, megmutatták, hogy az erdő rendezésnek testestől-lelekestől barátai s e tekintetben semmi áldozattól sem riadnak vissza. 5-én este Csik-Szeredába érkezett Szócs Márton kir. ügyész vendégszerető házához, homnan pár nap múlva Udvarhelyre utazik, hogy a megyével az erdőrendezés ügyében a szerződést megkösse. Üdvözljük a főerdő mestert urat ezen hivatalos körútjában s az ohajtott sikert kívánjuk áldásdús működéséhez!

— **Homokai László** 20 tagból álló dráma-, vigjáték- és népszínmű-társulatával a napokban Csik-Szeredába érkezett és folyó hó 6-án „Nézd meg az anyját, vedd el a leányt” című vigjátékkal kezdi meg működését, melyről jövő számunkban tüzetesen megemlékezünk.

— **Lakatos Mihály** csikszeredai gazd. felsőnépiskolai tanító a napokban jegyezte el Kelemen Ilona kisasszonyt, a városi leányiskola kedves és szelleműs tanítónőjét. Tartós boldogságot kívánunk e frigyre!

— **Sajtóper.** Dr. Cseh Károly orvos ur — mint halljuk — Kőnezei Miklós ur ellen sajtópert indított. Okot a perre Kőnezei urnak lapunk folyó évi 50-ik számában megjelent nyilttéri cikke szolgáltatott.

— **Meghívó.** A háromszékmegyei tanítótestület Kézdi-köré K.-Vásárhelytől 1884. szeptember 17-én d. e. 9 órától kezdődőleg rendes gyűlést tart a felső népiskola helyiségében, melyre a tanügy t. barátait és a t. kartársakat van szerencsém tisztelettel meghívni. A gyűlés tárgysorozata: 1. Gyakorlati tanítást tart Gyöngyösi István felsőnépiskolai tanító. 2. Forró Ignác „A törtek tanítása a népiskolában” cz. tételről értekezik. 3. Szaválnak: Baló László, Kis Zsigmond. 4. A tanügyi és társadalmi bizottság jelentése. 5. Az iskolai pénztárt kezelők jelentése. 6. Indítványok. Kézdi-Vásárhelytől, 1884. szeptember 3. Elnöki megbízásból: Szabó Géza, k. jegyző.

— **A medvék garázdálkodnak.** Hétfalusi levelezőnk írja: Brassó megye hétfalusi erdősegeiben a multkor a bácsfalusi részen a Száraz-Tömösön egy maczkó a szarvasmarhákban kárt tett. Egy bátor csendőr szembe találkozik a talpással; kísérői intik, hogy térjen ki a vad elől, de ő nem tágit, gondolván magában: „Szembe rózsám, ha szeretsz!” s vig kedélylyel és férfias bátorsággal a fegyvert rádördíté; ez találta is, de nem azonnal halálosan. Így tehát a fekete vad ördög időt vesz magának s mielőtt kimulna, ellene lábszárától egy darabot kiharap végboszú s elégtételt gyanánt. Erre a kíséret is segítséget nyújtott a megtámadottnak s a maczkóval röviden elbántak és kurtán végeztek annak módja szerint. — Újabb alkalommal a medvék a hosszafalusi csordában tetek kárt a fehér marhákban, sőt vagy négy csikót is megmarczangoltak. Ugyancsak a tatrangi csordából két, a zajzonból pedig egy szarvasmarha esett áldozatul a medvék vérszomjának. — Végre a pütkörczi meddő csordában a múlt héten egy nagy medve fénys nappal feltolakodott egy szép tehén hátsá s ily pozitúrában marczangolta a szegény állatot és szívta véré; ez pedig a fájdalom és ijedtség közepett völgyön-bokron rohant keresztül hazafelé, míg azon helyre jutott, hol az emberi hangok dörgése, a kiabálás a vérengző maczkót leugrasztotta vérszomjassága illetéktelen trónusáról. A medve barlangjába visszafutott, a tehén pedig veszélyesen megsebesítve gazdájához hazajött ugyan, de 2—3 óra múlva mégis a vágó-

hidra kellett, hogy vezettessék. — Ezen több rendben kárt tevő és pusztító medvék ellen ohajtható lenne hivatalból írtó vadászatot eszközölni.

— **A Greely-féle expedízióról** a következőket jelentik New-Yorkból augusztus 20-ki kelettel: Országszerte kinos hatást tett az a hír, hogy Greely hadnagy emberei végső szükségükben éhenhalt társaikat ették meg. E hírt először az idevaló Times közölte; Washingtonból megczáfolták ugyan, de a matrózok előadásai megerősítették s utóbb kétségtelenné tette Greelynek az a kitérő nyilatkozata, hogy ha utításai emberhúst ettek, ezt csak az ő tudtán kívül tették. Az egész dologban legiszonytatóbb az az utólagos leleplezés, hogy a legénységnek egy német tagját, Bach Henryt, élelemlopás miatt Greely parancsára agyonlőtték s valószínűleg meg is ették társai, kik halálát kívánták. Greely maga is elismeri, hogy nem tudja, mi történt a kivégzéssel. De hát ide hozták Bachnak állítólagos holttestét s el is temették New-York közelében. Alkalmassint csak pusztá csontváz volt s a szerencsétlen ember nővére azt követeli, hogy ásák ki bátyja tetemét. Az expedízió tudományos eredményeit hátra szorítják ezek a berzasztó leleplezések.

— **Új északsarki expedízió.** New-Yorkból jelentik augusztus 30-dikáról, hogy Mr. Melville, a Jeanette-expedízió főmérnöke átvette egy északsarki expedízió vezetését, mely az ősszel indul útjára s a Ferencz József-földön át akarja elérni az északi sarkot. Hír szerint, Mr. Cyrus Field és a new-yorki yacht-klub viseli az expedízió költségeit.

— **A vöröskereszt-egyesületek konferenciája.** Genfből írják aég. 30-áról: Ma tartottak próbavilágítást a villamos fényvel a gépek készítőjének, Lemonier párisi mérnöknek személyes vezetése mellett. A villamos fény nagy térséget világított meg s így bizonyult, hogy csataterék megvilágítására is alkalmas. Az érdekes kísérletet nagy figyelemmel nézték a különböző vöröskereszt-egyesületek küldöttei, köztük Soxin, Gurit és Longuwré híres sebészek, kik mindnyájan a nemzetközi konferenciára gyűltek össze.

— **Csodabogár.** Egy névnapi ünnepély alkalmából egy szalagra valaki az aranyos betűket úgy raggatta fel, hogy a következő aranyos csodabogár nőtte ki magát:

„Becsese, nevenapja.

emlékére.

7884. szept. 4.”

Persze ebből az a tanulság, hogy a ki mihez nem ért, ne fogjon hozzá. (Beküldetett.)

KÖZGAZDASÁG.

Néhány szó az országos gyümölcstermelés- és annak nagyban való értékesítéséhez.

„Inserere Daphne, puros, carpent tua poma nepotes.”

(Vége.)

A fajok megválasztásánál még igen nagy suijt fektetek a vidék közlekedési viszonyaira. Oly vidékek, hol a vasutak hálózata távolabb esik, igen óvatossá kell lenni a gyümölcsnek és fajoknál; csakis azon fajok választatandók ki, melyek keményebbek és a szárazföldön szállítást megvárják; főszül fektetendő arra, hogy a csomagolás helyesen történjék.

A csomagolást illetőleg tapasztalataim szerint a cseresnyére (értve a keményebb fajokat) ajánlhatom, hogy megvárva, míg a gyümölcs az első érési fokot elérje, leszedesék egy 20—30 liter tartalmú kosárba, melynek belső része diófalevelekkel körülrakassék, diófalevél hiányában papírdarabok is alkalmazhatók úgy, hogy a kosárban levő gyümölcsöt a levegő érhesse; azután megtöltetik a kosár óvatossá cseresnyével, oly erősen lenyomva, hogy a kosár fedele csakis a levarrás által húzatik össze; így csomagolva, tölem Olaszországba szállított cseresnye, és igen jól érkezett meg, tekintve azt, hogy 27 kilométer távolságra rugany

nélküli szekéren, köves uton szállítottattott a vasuti állomásra.

A téli alma és körte szállítása aképp történik, hogy szeptember hó utolsó napjaiban az almák és körtek leszedetnek s egy igen szellős fedett szérűben rakásra rakatnak; 21 napig ott marad, hogy a leszakított szárazkellőleg megszáradjanak, nehogy a sértett és meg nem száradt szárazkellő okozta romlás előidéztessék, azután egyforma nagyságú deszkaládák, melyeknek oldalain, fedelén és alján egy krajezár nagyságú 8—8 szelelő lyuk készítettik; a ládák oly nagyságúnak legyenek, hogy középnagyságú alma vagy körtéből 250—300 darab beférhessen. A csomagolás lehetőleg hűs helyen történjék; minden darab külön megválasztva, papírba csavarva, egymáshoz szorítva, becsomagoltatik oly szilárdan, hogy a ládában levő alma rázás által helyéből ki ne mozdulhasson; azután a láda leszegeztetik; így az egész termés télre szállítás végett elkészíthető s bármikor történik a megrendelés, a szállítás könnyen eszközölhető a nélkül, hogy félni kellene a gyümölcs romlásától, sőt ha esetleg a gyümölcsből egy mégis megromlanék, ugya romlás tovább nem terjed; csak a válogatásnál igen kell ügyelni, hogy törődött vagy már romlásnak induló gyümölcs bele ne kevertessék; az így elkészített ládák oly helyre tétessenek, hol a légmérséklet 0 fokon alul s + 1 fokot meg ne haladja.

A szállítás alkalmával, midőn a légsulymérő fagypontra alul áll, szükséges, hogy a kocskiban a ládák még szalma közé rakassanak, nehogy az almák vagy körtek a fagyás által kárt szenvedjenek. Ez esetben — tapasztalatomból állithatom — midőn az almák már tökéletesen meg is fagytak, még mindig segíteni lehet aként, hogy megfagyott állapotban 1 egész 3 hófoknyi vízbe tétessenek s néhány óráig benne hagyva, azután kiszedve, jól megtöröltessenek, s mint izletes jó almák, elhasználhatók.

A kereskedelmi piacon szerzett tapasztalataimról a gyümölcsnek és fajokra nézve külön cikkekben szólnék.

Állítsuk tehát vissza ismét a hazánkban már rég művelt gyümölcsös kerteteket, melyekről, legrégibb történéseink említésé tesznek, hogy őseink betelepülésekor a híres Gemelsen-gyümölcsös erdő létezett, melynek ma már nyoma sem található; fel kell elevenítenünk azon gyümölcsös ültetvényeket, melyek már a XVI-dik században különösen a Szamos mentén s hazánk felső vidékén a lakosok kedvencz foglalkozásai valának; hiszen az alma- és körtefának ősi polgárjoga van földünkön, mit leginkább az bizonyít, hogy erdei fáink között bőven találkozzunk ezen kedvelt gyümölcsfa vdncezaival.

Tudva azt, hogy nem mindenki tapasztalhat mindent, szükséges, hogy egyedek több évi észleletein és az abból fejlődő következményei előnyösségén vagy káros hatásán okulva, előbbit saját jóléte, utóbbit annak kiküszöbölésére használja; magam is ily iránytól vezéreltetve, szeretett kötelmemnek ismertem, hogy több éven át tapasztalt észleleteimet hazám felvilágosztatására és a közzöllet emelésére közlő tegyem s erre a hivatott szakképzettek hozzászólását felhívjam, mert csakis így fogunk századunk jelszavának, a haladás és tökéletesedés eszméjének helyesen megtehetni.

Roszkos, augusztus 12. 1884.

(„M. Á.”)

Majthényi László.

Szerkesztői izenet.

B-y. Ezen ügyben lapunk önálló véleményét nem adhat. Ezen cikket — mint egy megtörtént esemény regisztrációját — közöljük, azonban további tárgyalásába nem avatkozhatunk.

Felelős szerkesztők:

Ilf. Dobay János.

Móricz Gyula.

Kiadó tulajdonos:

Szabó Albert.

Szeptember 3-án.

Magyar aranyjáradék 6%	121.90
Magyar aranyjáradék 4%	91.75
Magy. papíráradék 5%	88.40
Magyar vasúti kölcsön	141.75
M. keleti vasúti államköt. I. kibocs.	95.50
M. keleti vasúti államköt. II. kibocs.	118.50
M. keleti vasúti államköt. III. „	101.50
Magyar földtehermentesítőköt. 100.75	
M. földtehermentesít. kötv. záradékkal	100.75
Temes-bánati földteherm. kötvény	100.50
Temes-bánati földt. kötv. záradékkal	100.25
Erdélyi földtehermentesítési kötvény	100.25
Horvát-szlavon földteherment. kötv.	100.—
Magyar szőlődézmá-váltási kötvény	98.75
Magyar nyereség-sorsjegy kölcsön	114.—
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy	116.—

Osztrák járadék papírban	80.50
Osztrák járadék ezüstben	81.25
Osztrák járadék aranyban	104.—
1860. államsorsjegyek	134.50
Osztrák-magyar bankrészvény	852.—
Magyar hitelbank-részvény	296.25
Osztrák hitelintézet-részvény	297.60
Ezüst	—
Cs. és kir. arany	5.74
20 frankos arany	9.65
Német birodalmi márka	59.50
London (2 havi váltókért)	121.70

A szebeni kis lutri.

H u z á s szeptember 3-án.

39. 15. 8. 63. 23.

Kiadandó szállás.

Szotyori Dániel csernátóni-
uti háza, melyet Leviczky
György pénztárnok ur bir-
berletbe, elutazás miatt al-
berletbe adandó.

Bővebben nevezett pénztár-
nok urnál Kézdi-Vásárhelyt ér-
tesülhetni.

1—3

Novák Sándor

kereskedésében

Kézdi-Vásárhelyt

egy 1—2 gym. osztályt
végzett fiu

GYAKORNOKNAK

fölvételek.

1—2

Vidéki megrendelések erélyesen eszközöltnék.

Séta, menyasszonyi és házi ruhák (toilettek) legújabb
divat szerint gyorsan és mérsékelt áron készülnek

Kovácsnai és Keresztesy

n ő i d i v a t - t e r m ű k b e n

BRASSÓ (főter).

Ugyanott nagykészletben lévő kész esőköpeny, kabát
és mantillók, selyem, bársony, gyapju, creton, zephir és
Saten ruhakelmék és minden pipere-czikkék kivételes
olcsó áron kaphatók.

23—50

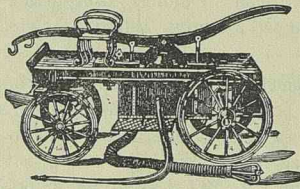
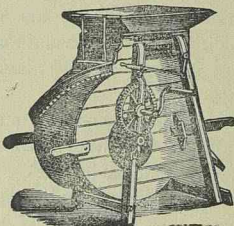
Minták kívánatra bérmentve küldetnek.

WASS és RIEMER

18—52

vaskereskede-
se, gazdasági gépek,
FECSKENDŐK,
tűztöltő szerelvények és
harangok
állandó gyári raktára
és kiállítása

Sz.-Udvarhelyt.



Mint hazánk leghirvesebb és megbízhatóbb gyárosainak képviselői, ajánl-
juk a következő, nagy választékban készleten levő gazdasági gépeket, eszközöket
és szerelvényeket:

Soproni Seltenhofer Frigyes és fiától: tűzi fecskendők, tűztöltő-szerelvények és harangokat.

Budapesti Grossmann és Rauschenbachtól: kitérő, legjobb szerkezetű kézi, lövegi járgányos cséplőgépek és rostákat.

Budapesti Brogle Józseftől: konkolyválasztó trieurók, szórórosták és kukoriczamorzsolókat.

Mosonyi Kühne Edétől: Hungaria Drill sorbavető gépek, lökapák, ekék és boronák, szeeska- és répavágó gépeket.

Budapesti Tarnóczy Gusztávtól: különféle szerkezetű, legelőszériűbbnek bizonyult szénagyújtók, rátygálók, boronák, vetőgépek, rosták, váltó és kerülő ekéket.

Budapesti Kotz Páltól: szeeska-, répavágók, rostáló-, daráló-, vető-, boronáló- és összes ekéit.

Továbbá: Angolhon legelső gyárosa Lincoln Clayton és Shuttleworthtól: gőzcséplők- és mozgonyokat. — Bécsi Tanczos Rezsőtől: tűz és betörés ellen biztos pénzszekrényeket.

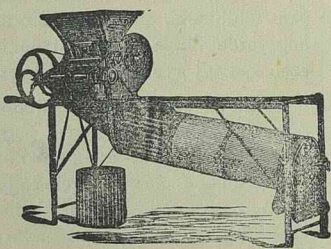
Mindezen elősorolt gazdasági gépek, tűzi fecskendők, tűztöltő szerelvények és harangokból nagyválasztékú raktárt tartván, felhívjuk a nagyérdemű gazdaközön-
séget annak megtekintésére. Gépeink könnyű járása, szolid szerkezete és czélzerű
használatosságáról mindenki személyesen meggyőződhetik, mire nézve készek
vagyunk a felelősséget elvállalni. — Magunkat a n. é. közönség szíves jóindulatába
ajánlván, kérjük minél gyakoribb megbízásait.

Kiváló tisztelettel
WASS és RIEMER.

BROGLE JÓZSEF

gép- és rostalemez-gyára.

BUDAPEST. Gyár: külső váci-ut.
Raktár: váci-körút 68.



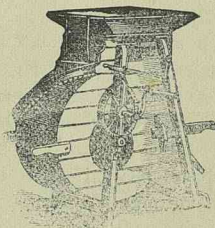
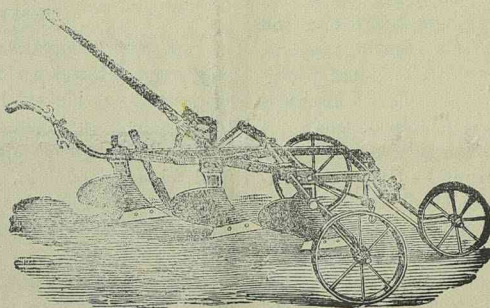
Ajánlja minden gazdasági kiállí-
táson kitüntetett

TRIEUR-JEIT

váltható szitákkal.

Gabona tisztító-rostákat.

Tengeri (törökbuza) morzsolókat.



Szabadalmazott

hármasekét,

közönséges és acél ekéket,

cséplőgép-lemezszitákat

gőzcséplő és járgánycséplőkhöz.

Lyukasztott és hasított lemezeket, mal-
mok, méhészeti és technikai czélokra

15—20

JÁRGÁNY-CSÉPLŐGÉPEKET

Továbbá e téren a legújabbat:

Schmid H. szabadalmazott nemzeti rostáját,

1882. augusztus 3-án 17,567. sz. alatt szabadalmazva, mint egyedüli jogosított gyártója. Nagysága: 4 láb, 4 hüvelyk magas, 2 láb, 4 hüvelyk széles,
súlya 50 kiló, ára 43 frt.

Székely-Udvarhelyt: főraktáros és képviselő Wass és Riemer cég. — Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Ny. Szabó Albert gyorsajtóján Kézdi-Vásárhelyt.